

דעבדינן ליה שעושים לו זכרון במשך שבעה ימים, זכר למקדש שהיה ניטל בו מן התורה בכל שבעת הימים, ומאי שנא ערבה, דלא עבדינן לה שבעה ימים זכר למקדש כמו שנהגה בו מצות ערבה שבעה ימים, אלא עושים לו זכר רק ביום השביעי בלבד! ?

אמר ליה רבא: הואיל ואדם יוצא ידי חובתו של זכר לערבה בערבה שבולולב.

אמר ליה אבבי לרבא: ההוא ערבה — משום לולב הוא דקא עביד ליה. ואין בה זכר למצות ערבה!

וכי תימא לתרץ דקא מנבה ליה ללולב לקיום מצות לולב וערבה שבו, והדר מנבה ליה ללולב, עם הערבה האגודה בו, כדי לקיים בכך זכר לערבה שבמקדש.

לא יתכן לתרץ כך. כי — והא מעשים בכל יום, דלא קא עבדינן הכי!

אמר רב זביד משמיה דרבא לתרץ תירוץ אחר:

לולב שמצותו במקדש שבעה ימים מדאורייתא — עבדינן עושים אנו לו זכר שבעה ימים, זכר למקדש.

ערבה שמצותה במקדש היא רק מדרבנן — לא עבדינן לה שבעה זכר למקדש.

והוינן בה: למאן? לפי מי אמרת שמצות ערבה במקדש היא רק מדרבנן?

אילימא לאבא שאול —

האמר, הרי אמר אבא שאול: [ויקרא כג] "ערבי נחל" כתיב.

לימד הכתוב כי שתיים ערבות הן מן התורה: ערבה אחת ללולב, וערבה אחת למקדש.

אי לרבנן —

הרי לפיהם הלכתא גמירי לה, מצות ערבה הלכה למשה מסיני היא, ולא מדרבנן.

דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משום רבי נחוניא איש בקעת בית הורתן: "עשר נטיעות" [המגדירות את השדה כ"שדה האילן], ביחס לנטיעה ב"תוספת שביעית", מצות ערבה במקדש בחג הסוכות, וניסוך המים בחג — הן הלכה למשה מסיני!

אלא, אמר רב זביד משמיה דרבא, תירוץ אחר לחלק בין לולב לערבה:

לולב, דאית ליה עיקר מן התורה בזמן הזה יום אחד בגבולין [ביום טוב הראשון] — עבדינן ליה גם שבעה ימים בגבולין זכר למקדש.

ערבה, דלית לה עיקר מן התורה בגבולין כלל, שהרי ההלכה למשה מסיני נאמרה רק ביחס למקדש — לא עבדינן לה שבעה ימים בגבולין זכר למקדש.

אמר ריש לקיש: אפילו כהנים בעלי מומין, שאסורים להכנס כל השנה כולה בין האולם למזבח, היו דוחקים עצמם ונכנסין להקיף בערבה את המזבח, והיו צריכים לצורך ההקפה לעבור בין האולם ולמזבח, כדי לצאת ידי חובת המצוה בהקפת המזבח בערבה.

אמר ליה רבי יוחנן: מי אמרה להלכה זאת!

והבינה הגמרא ששאלת רבי יוחנן היתה: מי